

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

1 27 ספטמבר 2019
2

לפני:
כב' השופטת שרון אלקיים

החמה מימי בן ארי
ע"י ב"כ: עו"ד שלמה כ"ץ

המערערת

-

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד ירון לוי

המשיב

3
4

פסק דין

5

6 1. לפני ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים בניידות מיום 9.10.18 (להלן –
7 הוועדה), אשר קבעה, כי מצב המערערת אינו נכלל ברשימת הליקויים המזכים
8 לעניין גמלת ניידות, המפורטים בתוספת א' להסכם בדבר גמלת ניידות (להלן –
9 רשימת הליקויים).

10

11 2. עיקרי העובדות

12 א. המערערת, ילידת 1952, נפגעה בתאונת דרכים בשנת 1982 ומאז
13 מרותקת לכיסא גלגלים. עניינה של המערערת נדון מספר רב של פעמים
14 בוועדות הרפואיות בניידות עקב תביעות חוזרות שהגישה.
15 ב. בשנת 2018 המערערת הגישה בקשה נוספת לבדיקה רפואית לקביעת
16 מוגבלות בניידות.
17 ג. ועדה רפואית מחוזית מיום 11.6.18 קבעה כי שיעור המוגבלות בניידות
18 של המערערת הוא 100% לפי פריט ליקוי מותאם.
19 ד. ביום 19.8.18 המשיב הגיש ערר על החלטה זו בנימוק לפיו "הסיבה
20 למצבה ככל הנראה אינה מחלה נוירולוגית העשויה להסביר מצבה".
21
22

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

- 1 ה. הוועדה רשמה את תלונות המערערת ותולדות המחלה כך :
2 "ברקע תאונת דרכים ב- 1982. מאז סמוך לתאונה אינה מניעה את רגליה.
3 משתמשת בכיסא גלגלים. נבדקה מספר פעמים בוועדות מדרג ראשון ב-
4 20 השנים האחרונות.
5 בא כוחה עו"ד שלמה יוסף כ"ץ (15699) טוען כי נימוק המוסד לערעור
6 לקוני שאינו מגובה במסמכים, לא הוצגה תעודה רפואית חדשה שיש בידה
7 לתמוך בערעור ומן הרפואי שאם יש חו"ד חדשה יציגו אותה.
8 מדובר בפגיעה בזכות הטיעון שלהם. בנוסף מוסיף כי כל הקביעות
9 הרפואיות למצבה הינן פוזיטיביות של המשיבה.
10 הוועדה עיינה במכתב מאתר ד"ר צבי רון מ- 19.8.18 המתאר את מצבה
11 כפרפלגיה עקב תאונת דרכים וכן אישור רכישת כסא גלגלים.
12 הנבדקת נמצאת במעקב מרפאת כאב בביה"ח תל השומר".
- 13
- 14 ו. הוועדה תיארה התרשמותה הכללית כדלקמן :
15 "נכנסת לחדר בכיסא גלגלים, הבדיקה מתבצעת בכסא גלגלים".
16
- 17 הוועדה ביצעה בדיקה קלינית, ותיעדה ממצאיה כך :
18 "תנועות קלות ברגל ימין המאפשרות תנועות מינימליות של הקרסול
19 והברך. החזרי ברכיים – שווים, החזרי עקב – ימין מופק בקושי. שמאלי
20 מופק היטב".
- 21
- 22 ז. הוועדה סיכמה וקבעה כדלקמן :
23 "לאחר בדיקה היום, הוועדה חוזרת על הדיון שדנה בישיבתה ב- 22.3.05
24 וב- 29.6.14 שכן לא חל כל שינוי בנתוני הבסיס ובמצב הנורולוגי של
25 הנבדקת. ועדה דרג ראשון שיישמה את הסכם הניידות כיום, הייתה
26 צריכה להתחשב בהחלטות קודמות ובדיונים קודמים ולא ליישם את
27 הסכם הניידות בצורה בלתי מבוקרת.
28
29 הנבדקת בת 33 נפגעה לדבריה בתאונת דרכים ב- 1982 ולאחר מכן
30 התפתחה בהדרגה תסמונת שיתוקית של פלג גוף תחתון אשר לדבריה
31 החמירה בעקבות תאונה נוספת ואשר במהלך השנים נלווה אליה הפרעה
32 תחושתית אשר לדבריה הולכת וגוברת ומתוארת כהיעדר תחושה בפלג גוף
33 שמאל כולל הפחתה ניכרת בתחושה בפנים וכן הפחתת תחושה בפלג גוף

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

1 ימין במהלך הדרגתי שבו ככל שעולה במעלה גופה התחושה משתפרת.
2 בנוסף מציינת שאינה יכולה לשמוע באוזן שמאל.
3 במהלך השנים מאז התאונה נערכו לתובעת מספר ועדות (מחוזיות וערר).
4 נבדקה ע"י מספר רב של מומחים לצרכים משפטיים ואחרים וניתנו
5 בעניינה מספר פסקי דין ע"י בתי הדין לעבודה. בית המשפט המחוזי ובית
6 המשפט העליון.
7 ומקוצר היריעה לא יפורטו ההחלטות. הועדה התרשמה במיוחד מפסיקת
8 בית המשפט העליון בשבתו על הערעורים ההדדיים של הנבדקת וגורמים
9 מבטחים שמטיל ספק בכלל בעצם קיום תאונה שבה נפגעה ומצווה על
10 הנבדקת להשיב למבטחים את התשלומים שקיבלה.
11 יצוין רק שהוועדה קראה בכובד ראש את חוות הדעת הרפואיות הקודמות.
12 לדעת הועדה אין הנבדקת סובלת מכל מחלה נוירולוגית העשויה להסביר
13 את השיתוק באשר לאבחנה מבדלת בין שיתוק קונברסיבי לבין התחזות.
14 נאמר רבות בחוות דעתו של פרופ' אליצור בעבר וכן בפסיק דין השונים אין
15 הועדה הזו יכולה להבחין בין שני מצבים אלה. אף שהיא נוטה לחשוב
16 שהתחזות לא נשללה.
17 מאחר שבוצע בעבר לתובעת אשפוז במחלקה פסיכיאטרית ייעודית בבי"ח
18 אברבנאל לצורך הסתכלות וניסיון הבחנה בין המצבים והיא סירבה, נטל
19 ההוכחה שאין מדובר בהתחזות היה על התובעת, אך היא בחרה משיקוליה
20 לא להשתמש בו.
21 הועדה הנוכחית אינה מכירה שיטה מקובלת טובה יותר להבחנה בין
22 התחזות לקונברסיה מאשר הסתכלות במקום בעל ניסיון בעניין זה.
23
24 לאור הנאמר לעיל, מאחר ולא הוכח לוועדה שהנבדקת סובלת ממחלה
25 נוירולוגית או פסיכיאטרית הפוגעת בכושר הליכתה וכי לא נשללה
26 התחזות, סבורה הועדה כי המגבלה ממנה סובלת הנבדקת אינה כלולה
27 בהסכם הניידות. הממצאים אינם ניתנים ליישום במסגרת רשימת
28 הליקויים הקיימת".

30 החלטת הוועדה היא מושא הליך זה.

31
32 **3. לטענת המערערות, נפלה טעות משפטית בהחלטה מהסיבות הבאות:**

33 **א.** המערערות נפגעה בשתי תאונות דרכים נוספות לאחר 1982 ולא ניתן
34 לסמוך את ההחלטה כולה על פסק הדין שהתייחס לתאונה משנת 1982.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

- 1 ב. הוועדה לא התייחסה לעובדה כי בפועל המערערת משותקת כמצב רפואי
2 נתון הנתמך בתעודה רפואית מאת ד"ר רון דבי.
3 ג. הוועדה לא ערכה בדיקה מקיפה.
4 ד. הוועדה לא התייחסה לממצאים אורתופדיים ולכך שד"ר דבי אבחן את
5 המערערת כסובלת מפרפלגיה.
6 ה. אף אם מקור השיתוק נפשי אין בכך לשלול שקיים שיתוק.
7 ו. הוועדה התעלמה מהעובדה כי המערערת מוכרת כנכה בשיעור 100%
8 בענף נכות כללית.
9 ז. לא ניתנה למערערת אפשרות לטעון כראוי.
10 ח. יש להורות על החלפת הרכב הוועדה.
11
12 4. **לטענת המשיב, לא נפל פגם משפטי בהחלטה מהטעמים הבאים:**
13 א. הוועדה ערכה בדיקה גופנית ובדקה את התיק עב הכרס של המערערת.
14 ב. הוועדה עיינה בפסק הדין של בית המשפט העליון בעניין המערערת, אשר
15 הטיל ספק בעצם קרות התאונה בשנת 1982.
16 ג. הוועדה קבעה כי היא נוטה לחשוב שהתחזות לא נשללה.
17 ד. בעבר הוצע למערערת להתאשפז בבי"ח פסיכיאטרי כדי לשלול אפשרות
18 התחזות והמערערת סירבה.
19 ה. הוועדה החליטה שלא ליישם את רשימת הליקויים שכן המערערת נמנעה
20 לבצע בדיקה פסיכיאטרית כנדרש.
21 ו. האישור הרפואי מד"ר דבי רון אינו חוות דעת ואין בו התייחסות
22 לאפשרות התחזות.
23

דיון והכרעה

המסגרת המשפטית

- 24
25
26 5. בהתאם לסעיף 10 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 (להלן
27 – **החוק**) קביעה של ועדה רפואית לעררים מכוח הסכם הניידות, ניתנת לערעור
28 בפני בית הדין האזורי בשאלה משפטית בלבד.
29

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

1 במסגרת זו מוסמך בית הדין לבחון, האם נפלה בהחלטת הוועדה הרפואית
2 לעררים טעות בשאלה שבחוק, האם הוועדה חרגה מסמכותה, נסמכה על
3 שיקולים זרים, או התעלמות מהוראה המחייבת אותה (עבל 10014/98 יצחק הוז –
4 המוסד לביטוח לאומי, פד"ע לד 213).

ומן הכלל אל הפרט

- 6
7 6. לאחר שעיינתי במסמכים שבתיק ושקלתי את טענות הצדדים מצאתי כי דין
8 הערעור **להתקבל**. להלן אפרט טעמי.
- 9
10 7. הוועדה ערכה דיון מפורט אשר רובו ככולו הוקדש לפסק דין שניתן בעניינה של
11 המערערת בבית המשפט העליון (ע"א 8388/99, ע"א 8513/99 **הסנה חברה**
12 **לביטוח בע"מ נ' מימי בן ארי** (4.6.02), להלן גם – **פסק הדין**).
- 13
14 עיון באותו פסק דין מעלה כי נקבעו בו קביעות רבות, אך הוועדה בחרה לסמוך
15 ידיה בעיקר על כך שלפי פסק הדין, פסיכיאטר מומחה קבע שקיימת **אפשרות**
16 להתחזות מצד המערערת והציע כי המערערת תתאשפו להסתכלות על מנת
17 לברר זאת. המערערת סירבה לאשפוז שכזה ולכן נקבע בפסק דינו של בית
18 המשפט העליון כי לא הוכח קשר בין הליקויים מהם סובלת לבין תאונת הדרכים
19 משנת 1982.
- 20
21 8. הוועדה קבעה, כי נטל ההוכחה שאין מדובר בהתחזות מוטל על המערערת
22 ומשלא הסכימה להתאשפו אין מקום לקבוע כי מצבה נכלל בהסכם הניידות.
23 קביעה זו מעוררת מספר קשיים כפי שאפרט להלן.
- 24
25 9. **ראשית**, הקביעה נסמכת על חוות דעת פסיכיאטרית שניתנה לפני כשלושה
26 עשורים. בוועדה לא נכח פסיכיאטר. נראה, כי הסתמכות על מסקנה שניתנה
27 לפני זמן כה רב כמשקפת את המצב העכשווי בתחום הפסיכיאטרי, ומבלי לקיים
28 בדיקה עדכנית בתחום זה, מעוררת קושי בלתי מבוטל.
- 29
30 עוד יש לזכור כי אותו מומחה בתחום הפסיכיאטריה שנוכח בפסק הדין היה
31 מומחה מטעם חברת הביטוח ולא מומחה שמונה מטעם בית המשפט.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

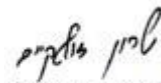
- 1
2 אמנם, הוועדה ציינה, כי אף היא סבורה שלא ניתן לשלול התחזות, אלא שלא
3 ברור כיצד מסקנה זו היא בתחום מומחיות הוועדה בה כאמור לא נכח
4 פסיכיאטר.
5
6 **10. שנית**, הנושא שעמד לדיון בפסק הדין היה השאלה, האם למערערת נגרמה נכות
7 עקב התאונה מיום 22.5.82 ונקבע כי לא הוכח שלמערערת נגרמה נכות **עקב**
8 התאונה. השאלה בה אמורה לדון הוועדה היא שאלת קיומה של נכות רפואית
9 הניתנת ליישום בהתאם להסכם הניידות ואין רלבנטיות לשאלת המקור לנכות.
10 על כן ההסתמכות על פסק הדין כנימוק מרכזי למסקנת הוועדה יסודו בטעות.
11
12 **11. שלישית**, נטען לפני הוועדה כי מאז 1982 אירעו תאונות נוספות בהן הייתה
13 מעורבת המערערת. גם בכך לא דנה הוועדה באופן מנומק די הצורך.
14
15 **12. רביעית**, הוועדה לא התייחסה במנומק למכתב רפואי מד"ר דבי רון (נוירולוג).
16 גם אם אין מדובר בחוות דעת אני סבורה, כי בנסיבות העניין מדובר במסמך
17 מהותי שכן מצוינת אבחנה של פרפליגיה. על הוועדה להסביר מדוע אינה מקבלת
18 אבחנה זו. ידוע כי על החלטת הוועדה להיות מובנת ללא צורך בהסקת מסקנות
19 ולו מטעם זה יש להשיב את התיק לוועדה.
20
21 **13.** אשר לטענת המערערת, כי יש להורות על החלפת הרכב הוועדה, בנסיבות
22 החריגות של הליך זה מצאתי לקבלה. שוכנעתי כי האופן בו בחנה הוועדה את
23 המקרה מלמד על התבצרות בעמדה מסוימת, אשר הוועדה תתקשה לשנותה.
24 על כן למען תזכה המערערת לקבל יומה באופן אמתי וממשי בוועדה יהיה זה
25 צודק להיעתר גם לבקשתה להחלפת הרכב הוועדה.
26
27 **14. סיכומו של דבר**, עניינה של המערערת יוחזר לוועדה הרפואית לעררים בניידות
28 בהרכב שונה על מנת שתדון מחדש בערר שהוגש על החלטת הוועדה המחוזית.
29 לפני הוועדה בהרכבה החדש לא יונח פרוטוקול הדיון בוועדה מושא הליך זה
30 וכן מסמכים מתוך ההליך המשפטי הנדון.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ב"ל 151-12-18

- 1 המערערת תוזמן לדיון בוועדה ותוכל לטעון בפניה.
- 2
- 3 15. המשיב יישא בהוצאות המערערת ושכ"ט עו"ד בסך של 2,500 ₪. סכום זה
- 4 ישולם בתוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין, שאם לא כן ישא הפרשי הצמדה
- 5 וריבית כחוק מהיום ועד לתשלום בפועל.
- 6
- 7 על פסק דין זה ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 30 יום מהמועד בו
- 8 התקבל פסק הדין אצל הצד המבקש לעשות כן.
- 9
- 10 ניתן היום, כ"ז אלול תשע"ט, (27 ספטמבר 2019), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.
- 11

שרון אלקיים, שופטת

- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18

